

§ 13**Inventering av socialpsykiatrins målgrupp i Stockholms stad**

Rapport från socialnämnden

BESLUT

Stadsdelsnämnden lägger förvaltningens redovisning av socialnämndens rapport om inventering av socialpsykiatrins målgrupp i Stockholms stad till handlingarna.

Ärendet

Socialnämnden har genomfört en totalinventering av socialpsykiatrins målgrupp i staden, som underlag för utveckling och förbättring av insatser till målgruppen.

Inventeringen omfattar 3 596 personer – 98 procent av alla som hade kontakt med socialpsykiatri under den aktuella perioden. Den visar att målgruppen delvis har förändrats sedan tidigare inventeringar. Fler kvinnor är aktuella, fler personer har idag en neuropsykiatrisk diagnos och fler är föräldrar. Fler än tidigare har vårdats korta tider eller inte alls inom landstingets heldygnsvård.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2014-01-14.

Dnr 1.6-744/2013

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Jilmstad m fl (M) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Mariana Moreira Duarte m fl (MP) anmälde ett särskilt uttalande. I detta instämde Lars Bäck (V)

Lars Bäck (V) anmälde även ett eget särskilt uttalande.

Särskilt uttalande

Mariana Moreira Duarte m fl (MP) och Lars Bäck (V)

Av rapporten framgår att socialpsykiatrins insatser främst nyttjas av klienter med diagnoserna Schizofreni eller annan psykossjukdom, depression, ADHD, Posttraumatiskt stressyndrom, ångest och Aspergers syndrom. Klienterna är i behov av stöd för att hantera vardagliga aktiviteter inom områden såsom personlig vård, medicinering, matlagning, städning, tvätt, kommunikation och sociala relationer, lösandet av vardagsproblem, ekonomihantering samt socialt och medborgerligt liv.

Enligt socialtjänstlagen 5 kap. 7§ skall socialnämnden ”Verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.”

Boendestöd och andra socialpsykiatriska insatser är för många personer i målgruppen av avgörande betydelse för möjligheten att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Trots rättigheterna angivna i socialtjänstlagen väljer staden att inte erbjuda boendestöd till personer som har fyllt 65 år, om inte insatser har inletts före 65-årsdagen. Detta exkluderar personer som får en psykiatrisk diagnos efter 65-årsdagen från rätten till socialpsykiatriska insatser.

Allt fler vuxna och äldre får idag diagnosen ADHD. Betydande funktionsnedsättningar som tidigare avfärdats som lathet eller slarv och lett till skuldbeläggning av individen, erkänns nu som ett neuropsykiatriskt funktionshinder. Detta är ett fantastiskt framsteg för de unga som nu får möjlighet till stöd och respekt från samhället. Men de äldre, som redan tvingats kämpa sig igenom större delen av sitt liv utan stöd, särbehandlas nu - enbart på grund av sin ålder. Denna särbehandling kan rimligtvis inte vara förenlig med rådande diskrimineringslagstiftning.

Av dokumentet "riktlinjer för stadens insatser för psykiskt funktionshindrade" framgår att personer äldre än 65 år med psykiska funktionshinder ska kunna erbjudas insatser inom stadens äldreomsorg. Men äldreomsorgens insatser skiljer sig avsevärt från de insatser som erbjuds inom socialpsykiatrin. En fysiskt frisk 70-åring med ADHD eller depression behöver helt andra insatser än en 90-åring med rörelsehinder eller demens. Äldreomsorgen erbjuder inte hjälp med att planera och strukturera brukarens tillvaro, den erbjuder inte hjälp med hushållsekonomi eller stöd i medborgerliga aktiviteter och sociala relationer. Dessutom går hemtjänstens insatser ut på att överta uppgifter som städning, tvätt, matlagning/inköp och personlig omvårdnad, snarare än att stötta brukaren till att klara av uppgifterna själv.

Enligt riktlinjerna skall hemtjänstens personal ta del av socialpsykiatrins erfarenhet, vilket givetvis är bra, men inte tillräckligt. Den kontinuitet och de värdefulla kunskaper och erfarenheter om målgruppens behov och svårigheter som socialpsykiatrins personal besitter, kan aldrig helt överföras till äldreomsorgens personal. Detta eftersom äldreomsorgens medarbetare inte möter personer i målgruppen lika regelbundet. Äldreomsorgen kan inte heller erbjuda samma personalkontinuitet. Hur ska en klient i behov av särskilt socialpsykiatriskt stöd kunna få rätt hjälp av hemtjänsten när denne vid varje insatstillfälle möts av en ny medarbetare utan kännedom om klientens behov?

Särskilt uttalande

Lars Bäck (V)

Den här inventeringen är mycket oroväckande. Det är mycket tydligt att det är klass- och könsbundet. I innerstaden är andelen som är aktuella som lägst och i vår stadsdel Farsta samt Rinkeby-Kista och Hässelby-Vällingby som högst. Andelen kvinnor är högre än andelen män. När det gäller kvinnor är trenden att flera är aktuella inom socialpsykiatrin. Dessutom är det fler idag som har en neuropsykiatrisk diagnos.

Vi vet att många som är i behov av hjälp inte får hjälp eller att hjälpen är otillräcklig. Mörkertalet är dessutom stort. Det är mycket bra att den här inventeringen nu har gjorts, nu måste vi och de andra stadsdelsnämnderna ta vårt ansvar och se till att alla som är i behov av hjälp får det.